

Zato pa s tolikim sočutjem gledamo, koliko krivično preganjanje zdaj katoliški Nemei trpé in kako junaško ga prenašajo. Povemo takoj, kar se je na Pruskem le v pretečenem tednu zgodilo. Izgnani bili so: 1 fajmošter, 1 kaplan, 1 novozegnan mešnik. Zaprti v ječo: 1 škof, 1 dekan, 1 fajmošter, 1 kaplan. Obsojeni na plač: 1 semeniški predstojnik, 1 kaplan. Rubljeni (fantani) 1 zaseben mešnik. Vse to se je zgodilo le v enem tednu. Tako delajo Lutrovci, frajmaurerji in liberalci, kder do oblasti pridejo!

Zaprlji so pretečeni teden že 5. škofa namreč: Paderbornskega. Godilo se je tako! V jutru ob 8. uri 4. avgusta pride sodnijski poslanik z beriči. Kmalu so vsi korarji zbrani okoli svojega škofa. Žalostni jemljejo slovo in mu obetajo, da bodo le njega kot svojega pastirja priznavali, naj pride, kar boče. Potem podeli škof vsej škofiji svoj pastirski blagoslov in proti beričem obrnjen reče glasno: „ali ste prišli, da mi silo storiti?“ Odgovorijo: da. In zdaj prime berič škofa za rokave ter ga vleče seboj po stopnicah do voza na ulici. Vse mesto je bilo po konci; ves trg in ulice bile so natlačene ljudi. Vsak je hotel svojega škofa videti, mu svojo spoštovanje skazati in do ječe spremljati. Beriči so z vozom komaj zamogli naprej. Ko množica vidi škofa sedeti med 2 beričema, tedaj je zagnala tisočeri glas: živili, naš škof! in je tako svojega pastirja spremljevala do ječinih vrat. Mestjani so potem začeli pesen peti na čast sv. Liboriju, ki je patron paderbornske škofije. Ali policaji in žandari so jim to zabranili.

Velikodušnost katoliškega misijonarja. Prebivalci sandviških otokov v Velikem morji so Kristjani, z večinom lutrovci. Vendar število Katoličanov se vedno množi. Ondi razsajajo nekaj let že strahovite gobe. Človek dobi po lici črne pege ali maroge. Kmalu se spustijo po vsem životu gnoječi se tvuri. Živo telo gnije. Ud za udom odpada. Smrad je strahovit. Bolezen kužna in neizvračljiva. Zato je ukazala vlada vse gobave pobrati in na otok Moletej odpeljati. Med 8000 nesrečnežev bilo je tudi 500 Katoličanov. Želeli so si mešnika. Ali kdo bi si upal med-nje? Moral bi namreč vedno tam ostati, ker vlada živi duši ne dovoli otoka zapustiti. Nobenega zdravnika ni tam, nobenega strežnika. Toda usmiljeni Samaritan se najde. Č. o. Damian Devešter, mešnik družbe srca Jezusovega, se je sam rad gobavam daroval. Že 2 leti je pri njih. Od 8000 jih še živi le 800. Skoro vsi so umrli kot verni in Bogu udani Katoličani. Duhovnik pa je še zdaj zdrav. Bog ga očitno varujo.

Gospodarske stvari.

Lišaji na sadunosnih drevesih.

Ni bolezn, ki bi bila bolj po naših sadu-

nosnih drevesih razširjena, kakor lišaji, nobena skoraj ni škodljivejša od nje in vendar se skoraj na nobeno drugo manj ozir ne jemlje, kakor ravno na njo. Če je gospodar spomladi drevesa za silo lišajev otrebil, že misli Bog vedi, kaj velikega je že opravil. Treba pa je le zdaj zopet pogledati na drevesa in našlo se bode, da je stvar na mnogih mestih ravno takošna, kakoršna ja bila spomladi. Posebno debela in debelejšje veje so pogosto z rumenim ali sivim lišajem prevlečene, in ne sme se odlagati, da se drevesa tega zajedavca osnažijo. Brani namreč, da solnce in zrak do skorje ne more, ovira prosto izhlapljenje in vsisavanje, zadržuje mokroto in vlažnost in ima tako mnogokrat najhujše nasledke za drevo. Posebno tam, kder ima sadovnjak nekoliko bolj globoko lego ali drevesa bolj gosto stojé, da jih zrak ne more prosto preprihovati in solnčni žarki le po malem v njega vdirati, se lišaj skoraj vselaj nahaja, zlasti na jablanah.

Ravno tako se tudi tam rad zareja, kder zemlji potrebne moči manjka, da bi drevje moglo krepko in veselo poganjati. Marsikdo morda misli, da tanki rumeni ali sivi lišaj drevesu toliko ne škoduje. Skušeni sadjerejci vendar pravijo, da je ravno ta lišaj najhujši sovražnik dreves, ker kroženje sokov ustavlja in izhlapljevanje zadržuje. Treba je le bolj pazljivo drevo opazovati in hitro se bode videlo, da tako drevo le malo ali celo nič več ne poganja; sicer še cvete, ali le malo in redko kedaj rodi. Kakor hitro sedaj po letu mokrotno vreme nastopi, se ne sme odlagati, da se lišaji do dobrega ostrugajo. Na vsak način bi se pa to moralo zdaj meseca avgusta zgoditi, ker se z lišaji vred tudi veliko mrčesne zalege odpravi. Tudi vmivanje z lugom in žajfauco, apneno vodo, dobro služi. Če se lišaji marljivo ne odstranjajo, ni mogoče dreves zdravih ohraniti. Če se pa drevesa marljivo snažijo, bodo ostala zdrava posebno, če se tudi viri, iz katerih lišaji prihajajo in ktere smo gori povedali, marljivo zamašujejo.

Kako gre posušene poljske in kuhinjske zeli hranjevati za zimsko porabo?

Sušenje poljskih in kuhinjskih zeli ima korist. Prvič moremo jedila iz sočivja o vsakem času v letu si napraviti in drugič se da velika zaloga na primerno majhnem prostoru shraniti. Da pa sočivje svojega okusa in barve ne zgubi in se zopet popolnoma nakuhava, je treba na sledeče paziti, in tako-le ž njim ravnati.

Sočivje se najprej očedi in osnaži, kolikor le mogoče zvesto, potem opere in tako pripravi, kakor za kuhanje. Na to se voda do dobrega ocedi, sočivje pa po snažnih deskah ali čistem platnu razpoloži in skrbno obrača. Ko je do dobrega osušenelo, se položi na peč, ki je precej toplo zakurjena. Tu mora toliko časa ležati, do-

kler se stebila zdrobiti in listje na prah zмести ne dajo. Potem se prenese na mesto, kjer ni prevlažno (mokro), postavim v kako klet. Kakor hitro se zapazi, da je sočivje zopet voljno postalo, da se več ne zmane, ako ga stisneš, se v papirnate žakeljce trdno natlači in za porabo v vlažni kleti brani. Tako pripravljeno sočivje se ohrani čez leto dni dobro in je za kuho še dosti boljše od sirovega. Kedar ga je treba rabiti, se samo z vrelo vodo nekoliko zapari, dva trikrat zavreje, potem zopet vrelo voda ali mesena juha naliže in sploh tako kuha, kakor sirovo, zeleno sočivje. Da se pa lepše nakuha, se špargelni, grah, korenčičje itd. pred kuhanjem za pol ure v mrzlo vodo položijo. —

Kedar živini kaj v grlu obtiči.

Goveja živina je časih precej lagodna. Rada gredè krade: repo, krompir, koruzine klase ter nje naglo pogoltne brez poprejšnega žvekanja. Takaj se rado zgodi, da naglo pogoltnjene tvarine ali jihovi kosi v grlu obtičijo. Ne morejo ne naprej pa ne nazaj. Žival skoro dihati ne more, jesti pa popolnoma nič. Sicer tako hudo vselej ni. Časih zaletijo le menjši kosi in obtičijo v grlu. Vendar je tudi to nevarno, ker se potem začne v grlu hudo nabirati, navraževati in gnojiti.

Zato se mora živali hitrej ko mogoče pomagati. V ta namen se vzame kako pero. Z njim se v grlo počeegeta, da začne živino drgniti. Pri takem drgnenju utegne zaletelo tvarino nazaj na usta pognati. Ako se pa to ne posreči, potem se pa vzame dobro uglajen kolek n. p. leskovica, spanišrohr ali bičev ročaj. S tem se segne rahlo in previdno živali v požirak ter se skuša zaostala tvarina proti trebuhu zbiti ali potisniti.

Ako pa je tudi to bilo zastoj, potem pa le hitro po zdravniku, da živali grlo nareže, ali pa po sekiro, da se zakolje.

Kure in sploh perutnino hitro napitati (odebeliti). Leče se dene toliko namakat, kolikor se v 2 dnevoma utegne porabiti. Vodi se primeša pešica soli. S tako premočeno lečo se kuram natlačijo golžuni (krofi). Pri nadaljnjem pitanju se ima paziti, ali so golžuni prazni ali ne. Snažne vode za piti kuram ne sme mankati.

Da kokoši pridno jajca nesejo želi vsaka gospodinja. Zato pa naj kokoši pita z ječmenom ali ajdo. Oboje se pa ima soline vode napiti in navzeti. Kokoši potem zopet rade nesejo.

Jajca se ohranijo frišna, ako se zraku pot zapre do jajčevega beljaka in žolčaka. To se pa zgodi na različen način: jajca se polagajo v zgošteno apneno vodo, ali se pomočijo v olji, razpuščenej gumi ali v firneži.

Kako se češplje, slive suše brez ognja. Sušeno sadje je velika dobrota pri hiši. Toraj si je človek razne načine izmislil sadje sušiti. Na angleškem suše brez ognja in dobivajo tako sušene češplje dosti boljše in slajše od onih, ki so na ognju ali v peči posušene. V ta namen nanižajo popolnoma zrele, zdrave in nikder obite ali poškodovane češplje s tanko iglo na nit, ki je tako dolga, da ima 50—60 češpelj na nji prostora. Te nize (niti s češpljami) se morajo potem na čistem, suhem in zračnem mestu na vsakem koncu na klin ali žrebelj privezati, da so napete in se češplja do češplje ne spleže in se je ne dotika. Vrabcev in drugih nepovabljenih gostov se morajo skrbno varovati. Za 8 do 10 tednov so češplje popolnoma suhe in se morejo hraniti, kakor vsako drugo posušeno sadje. Se vè, da ta način sušenja ne velja tam, kjer so češplje na veliko sušiti, ampak le za domačo rabo.

Mravlje dobre zatiralke gosenic na zelju (kapusu). Letošnje bolj hladno in dosti mokrotno poletje od gosenic na zeliščih še ni kaj dosti čuti. Če bi se pa kje prikazale, naj se le kak bližnji mravljiniec (mravljišče) v žakelj nabaše in potem po zelišču raztroši. Iz prva so mravlje sicer nekoliko plašne ali kmalo se razberejo in začno gosenice zalezavati in pridno moriti. Obirauje gosenic le malo hasni.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (Seidl — kaplani — most.) Kakor se sliši iz zaneslivega kraja, se je Seidl baje hvalil, da so prišli 4 kaplani njega prosit za Štremajerjeve groše. K možu bi hodili, ktereга gospodar tako časti? Še sam nima toliko, da bi kaplanom milosti delil alj slabo stanje polajšal, ker po kaplanski brnji rad hodi in rajše vzeme kakor da. Mi ga ne spoznavamo za prelata ali ministra pri cesarju. Ako pa komur kaj stori, se zgodi le iz lastnega dobička, da se zna hvaliti pred nespametnim volilnim ljudstvom, kojemu pravi: „jaz znam kaplanom kaj pripraviti, pa tudi vzeti, kateri ne trobi v moj šabedrast rog; ali torej ne vidite kako dober človek da sem?“

Zato pa tudi ne verujemo, da bi se našel kateri izmed duhovščine, ki bi šel se Seidlu priklanjat. Bržčas si je g. Seidl to „boso“ domislil, da bi zopet svojim nemčurskim volicem, kakor nekdanj, svojo veliko strahovno mogočnost (ktera je znotraj votla, od zunaj pa je nič ni) dokazal.

Iz Selnice v Ruše se je cesta na okrajne stroške napravila in ni več veljala kot 14.000 gld. Gospod Seidl je bil cestni mojster.

A zdaj jo je voda grozno raztrgala, tako da vsi posestniki pravijo: poprejšna cesta bila je lepša, kakor zdajna nova, ki toliko košta. Nesreča za gospoda Seidla. Se nam v resnici v sree za-